

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛОГО ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Ольховська О. Л., Гудкова К. Ю., Прокопенко В. М.

ДДМА, м. Краматорськ

Вивченню проблем оцінки конкурентоспроможності підприємницьких структур малого бізнесу присвячені роботи як вітчизняних вчених і економістів, так і зарубіжних. Разом з тим, цілий ряд актуальних проблем, пов'язаних з конкурентоспроможністю українських малих торгових підприємств, залишається недостатньо дослідженим. У тому числі існує необхідність уточнення місця і ролі малого бізнесу в підвищенні конкурентоспроможності національної економіки. Особливо недостатньо уваги приділялося комплексному аналізу факторів підвищення конкурентоспроможності підприємницьких структур малого бізнесу, що надаються українськими підприємцями в системі показників її конкурентоспроможності.

Процес оцінки конкурентоспроможності є важливою частиною аналізу як зовнішнього, так і внутрішнього середовища компанії та відображає всі економічні характеристики суб'єкту, що працює на тому чи іншому цільовому ринку [1–3].

Для оцінки конкурентоспроможності як малого торговельного підприємства, так і фірм іншого профілю необхідно, в першу чергу, визначити фактори, що визначають положення фірми на ринку збуту, а потім провести експертне дослідження фірм за певними параметрами або критеріям конкурентоспроможності.

Тільки потім настає момент, коли необхідно використовувати один або кілька інструментально-методологічних підходів для вирішення поставленого завдання – оцінки конкурентоспроможності.

Для оцінки рівня конкурентоспроможності малого торговельного підприємства використана наступна система факторів:

- 1) фактори фірми: стаж роботи на ринку; величина фірми; рекламна стратегія; частка на ринку; імідж фірми; асортимент продукції;
- 2) фактори товару: ціна на продукцію; якість продукції;
- 3) фактори персоналу: кваліфікація персоналу; плинність кадрів.

Автоматизована система для оцінювання рівня конкурентоспроможності малого торговельного підприємства надає можливість:

1. Визначення найбільш значимих параметрів оцінки конкурентоспроможності малого торговельного підприємства (вкладка «Оцінка показників конкурентоспроможності» (головне вікно системи, рис. 1)) включає:

- 1) визначення найбільш значимого фактору оцінки конкурентоспроможності малого торговельного підприємства;
- 2) визначення найбільш значимого критерію за факторами оцінки конкурентоспроможності малого торговельного підприємства;
- 3) оцінка узгодженості.

Оцінка рівня конкурентоспроможності торгового представництва							
Оцінка показників конкурентоспроможності							
Оцінка по показникам		Висновки					
Фактори конкурентоспроможності	Фактори фірми	Фактори продукції	Фактори персоналу	W			
Фактори фірми	1						
Фактори продукції		1					
Фактори персоналу			1				
Фактори фірми	Стаж роботи на ринку	Величина фірми	Рекламна стратегія	Частка на ринку	Індж фірми	Асортимент продукції	W
Стаж роботи на ринку	1						
Величина фірми		1					
Рекламна стратегія			1				
Частка на ринку				1			
Індж фірми					1		
Асортимент продукції						1	
Фактори товару	Ціна на продукцію	Якість продукції	W	Фактори персоналу	Кваліфікація персоналу	Плинність кадрів	W
Ціна на продукцію	1			Кваліфікація персоналу	1		
Якість продукції		1		Плинність кадрів		1	
Розрахувати вагу показників конкурентоспроможності							

Рисунок 1 – Головне вікно автоматизованої системи для оцінювання рівня конкурентоспроможності малого торгівельного підприємства

Розрахунки базуються на:

- побудові матриць парних порівнянь для критеріїв та підкритеріїв;
- визначенні нормованої оцінки i -го значення вектору пріоритету (ваги критерію/підкритерію);
- розрахунку індексу узгодженості (ІУ).

Система окрім визначення рівня конкурентоспроможності надає можливість з формування рекомендацій стосовно того, на які показники треба звернути увагу задля зміцнення своїх позицій на ринку.

Також проводиться оцінка рівня конкурентоспроможності фірми-конкурента, аналіз за результатами оцінки з фірмою-конкурентом, інтерпретація отриманого результату досліджуваного малого торгівельного підприємства у порівнянні з фірмою-конкурентом та формування рекомендації стосовно зміцнення позицій на ринку досліджуваного малого торгівельного підприємства.

Таким чином, розроблена автоматизована система для оцінювання рівня конкурентоспроможності малого торгівельного підприємства, яка дозволяє визначити поточний рівень конкурентоспроможності малого торгівельного підприємства, провести порівняльний аналіз з фірмою-конкурентом, що дозволить своєчасно виявити основні її проблеми і сформулювати ефективну модель діяльності підприємства, тим самим підвищити ефективність його діяльності в цілому.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Терелянский П. В. Реализация метода анализа иерархий для оценки конкурентоспособности компьютерных ФИРМ / П. В. Терелянский, С. И. Кременов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/realizatsiya-metoda-analiza-ierarhiy-dlya-otsenki-konkurentosposobnosti-kompyuternyh-firm>
2. Фатхутдинов Р. А. Стратегическая конкурентоспособность / Р. А. Фатхутдинов. – М. : Экономика, 2005. – 504 с.
3. Саати Т. Принятие решений / Т. Саати. – М. : Радио и связь, 1993. – 278 с.